

SAUL 2010-luku

VALMENNUKSEN VUOSIKYMMEN

Ikiliikkujan artikkelisarjassa liiton historiassa on edetty jo 2010-luvulle. Tässä osiossa liiton kehityksessä keskeisimmiksi aiheiksi nousevat valmennustoiminnan kasvu ja sen koordinoituminen eri lajiryhmiin, liiton nimen muuttaminen, 30-sarjan hyväksyminen liiton viralliseksi kilpailusarjaksi, naisten mukaantulon selkeä kasvu sekä ensimmäinen heittomaaottelu Suomen ja Viron välillä. Vuosikymmenen sisälle mahtuu myös paljon ennätyksiä, jokavuotiset kansainväliset kilpailut niin koti- kuin ulkomailla sekä ilon ja epäonnistumisen tunteita. Ne kaikki ovat meidän jokaisen lukijan mielessä, kun kertaamme mennen vuosikymmenen tapahtumia.

Valmennustoiminta kehittyi

Ehkä kaikkein merkittävin asia 2010-luvulla liiton toiminnassa oli valmennustoiminnan kehittyminen johdonmukaisemmaksi. Into Turvanen aloitti jo 2006 vapaaehtoisena valmennusleirien vetämisen. Silloin päähuomio kohdistui Lahden 2009 MM-kilpailuihin. Kolmivuotinen työ toi sitten tulosta ja Suomi oli mitalitilaston ykkönen. Ensimmäistä kertaa MM-kilpailujen historiassa.

Lahden kisat osoittivat konkreettisesti jokaiselle urheilijalle systemaattisen valmentautumisen merkityksen. Ilman omaa valmennuskalenteria on lähes mahdoton päästä juhlimaan maailmanmestaruutta. Tämän kivijalan asensi meidän urheilijoihimme Into Turvanen. Inton työtä ryhtyivät jatkamaan 2010-luvun puolivälissä Esa Paasonen ja Seppo Rätty.

Esa Paasonen kertoi itse tulleen Inton vetämille Tanhuvaaran leireille juuri vuosikymmenen puolivälissä. ”Olin alkuaikoina Inton kanssa kouluttajana ja kun Into lopetti vastuullisen valmennuksen, teimme liiton kanssa virallisen sopimuksen, joka alkoi vuoden 2017 alusta. Meillä Seppo Rädyn kanssa oli hyvin selkeä kuva siitä, miten Inton vetämän toiminnan pohjalta on hyvä jatkaa. Hän toi aikuisurheilijoiden valmennukseen ominaisuus-ajattelun, joka pitää olla mukana kaiken ikäisillä. Me toimimme mittauksen ja ohjelmoinnin tähän lisänä. Seppo on aina painottanut teknistä osaamista, mikä ei tule ilman edelle mainittuja asioita. Pitkästi tämän ohjelmoinnin ja mittauksen ansiosta aikuisurheilijat huomasivat tavoitteellisuuden ja että minulla on vielä mahdollisuus kehittyä -ajattelun. Ainoa hieman huolta herättävää on se, että aikuisurheilijat ovat liian innokkaita harjoittelemaan. Pitää muistaa tehdä oikeita asioita oikeassa määrin eikä ”puskea päätä seinään”. Ja mikä mukavinta, aikuisurheilijamme uskovat eniten käytännön tekijöiden sanaa. Ja tämä tarkoittaa huippuvalmentajia ja huippu-urheilijoita (entisiä ja nykyisiä).”

Yksi selkeä osoitus valmennuksen vuosikymmenestä oli myös liiton toimiston lisääntynyt henkilökunta. Lahden MM-kilpailujen jälkeen liiton talous kehittyi suotuisaan suuntaan ja toimistoon voitiin palkata kolmas työntekijä. Hallitus kävi keskustelua, millä nimikkeellä ja millaisiin työtehtäviin henkilöä haettaisiin. Näin syntyi selkeä kuva siitä, että liiton toimistossa tarvitaan aikuisliikuntavastaava johtamaan liiton koulutus- ja valmennustoimintaa. Näin edettiin ja vuoden 2010 aikana tehtävään valittiin Raimo Taponen. Hän hoiti tehtävää yli vuoden rakentaen selkeät raamit liiton valmennustoiminnalle. Raimo palasi kuitenkin koulumaailmaan liikunnanopettajaksi. Hänen jälkeen tehtävään valittiin Ari-Pekka Hallaranta. AP loi vuosien 2011 – 2017 välisenä aikana erittäin vahvan liiton koulutusorganisaation ja auttoi seuroja erilaisten kurssien vetäjänä. Yksi merkittävä saavutus oli kaikille liikuntajärjestöille suunnattu Liikuntaa koko elämänkaari -seminaari. Seminaari kokosi lähes 150 liikunnan ja terveyden asiantuntijaa ja oli valtakunnallisesti merkittävä osoitus liiton työstä terveystoiminnan aluella.

SVU vaihtuu SAUL lyhenteeksi

Yksi merkkipaalu liiton historiassa oli vuoden 2013 syyskokous Tampereella. Liiton nimestä oli käyty keskustelua jo vuosihuhann vaihteesta lähtien. Ennen Lahden MM-kilpailuja keskustelu kävi vilkkaana

siitä, millä nimellä kilpailuja kutsuttaisiin. Silloin vielä kansainvälisten liittojen nimet olivat veteraani-sanasta pohjautuvat. Tuolloin aika ei ollut vielä valmis liiton nimen vaihtamiselle. Maailmanliitto, silloinen WAWA, muutti Lahden yleiskokouksessaan nimen pohjatumaan masters sanaan. Seuraavan vuonna Euroopan liitto teki samoin.

Ehkä edellä mainitut muutokset saivat uutta puhtia myös Suomen Veteraaniurheiluliiton nimen vaihtamiseksi toiseen muotoon. Nimestä järjestettiin jopa pienimuotoinen kysely ja vastauksia sateli useita kymmeniä. Ehdolle nousivat niin veteraani, seniori, masters kuin ikäurheiluunkin liittyvät nimiehdotukset.

Muutos tapahtui 23.11.2013 liiton syyskokouksessa Tampereella. Äänestysesityksessä oli ehdolla neljä eri nimeä. Äänestyksessä sai eniten ääniä, 74, Lappeenrannan Urheilumiesten edustaja Esko Huttusen ehdotus Suomen Aikuisurheiluliitto ry, SAUL. Näin liitto siirtyi vuoden 2014 alusta käyttämään uutta nimeä ja lyhennettä. Pienenä knoppitietona mainittakoon, että aikaisemmin samaa lyhennettä aina 1960-luvulle käytti Suomen Akateeminen Urheiluliitto ry, nykyinen Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry, OLL.

Perusteluita liiton uudelle nimelle oli monta. Aikuisten yleisurheilukoulut olivat yksi keskeinen asia, joka toi aikuinen-sanana liiton toimintaan keskeisesti mukaan. Toinen merkittävä seikka on toki historiamme. Veteraani-sana koettiin jo tuolloin liikaa sotaveteraaneihin verrattavana eikä toimintamme piirissä enää montaa sotaveteraania ollut. Kolmas seikka oli myös vuoden 2011 aikana mukaan otettu 30-sarja. Vastustuksesta huolimatta 30-sarja sai erittäin hyvän vastaanoton ja varsinkin alle 50-vuotiaat eivät kokeneet olevansa vielä veteraaneja. Toki edelleenkin liiton nimestä vielä 2020-luvulla esitetään mielipiteitä ja sehän on hyvä asia. Tärkeintä on muistaa toiminta, joka on avointa kaikille 30+ ikäisille!

Naisten vuosikymmen

2010-lukua voidaan sanoa myös naisten vuosikymmeneksi. Toki naisia on ollut liiton toiminnan ihan ensimmäisistä vuosista alkaen. Naisten mukaan tuloa alkoi kasvaa jo aikuisten yleisurheilukoulujen toiminnan alkamisen jälkeen 2004. Suurin osa kouluihin osallistuneista oli naisia, jotka halusivat jatkaa omassa lajissa kehittymistä ja tulla myös kilpailutoimintaan mukaan.

Naisten mukaantulolle loi myös pohjaa 30-sarjan mukaan ottaminen. Tämä näkyi selkeimmin SM-kilpailuissa ensin pikajuoksussa ja myöhemmin myös muissa lajiryhmissä. 2010-luvun puolivälin SM-kilpailuissa järjestäjä ihmetteli, kun 100 metrin juoksussa saattoi olla kolmekin alkuerää naisten 30 ja 35 sarjoissa. Liiton nimen muuttaminen oli myös askel siihen suuntaan, että naisten oli helpompi sanoa olevansa aikuisurheilija kuin veteraani.

Liiton hallituksen toimintaan ovat naiset osallistuneet aktiivisesti koko liiton historian ajan. Ehkä aluksi sihteerin tehtäviä hoitaen, mutta vuosituhatvuoden vaihteesta lähtien naisia on ollut vastuullisina hallituksen jäseninä ja valiokuntien puheenjohtajina. Suurin muutos naisten ”esiinmarssista” koettiin vuoden 2009 syyskokouksessa, kun liiton puheenjohtajaksi valittiin ensimmäisen kerran nainen. Hän on Pia Kempainen-Kajola Helsingistä. Pia johdatti liittoa vuosikymmenen alun vuosina 2010 – 2013. Hänen jälkeensä liiton johto palasi taas miehen komentoon, kun tamperelainen Tapio Lindroos valittiin puheenjohtajaksi. Tapio toimikin sitten vuosikymmenen loppuun tässä tehtävässä.

Ensimmäinen maaottelu

Pitkälti johdonmukaisen valmennuksen ja valmennusleirien tuloksena voidaan pitää liiton ensimmäistä maaottelua. Idea tälle heitto5maaottelulle kerrotaan syntyneen Tanhuvaaran leirillä illanvieton yhteydessä joskus 2018. Näin Seppo Rätty ja Esa Paasonen ryhtyivät suunnittelemaan ja rahoittamaan tätä historiallista maaottelua Suomen ja Viron aikuisurheilijoille.

Maaottelu toteutui 15.6.2019 Kohilan yleisurheilukentällä ja sen vieressä olevalla heittopaikalla. Maajoukkueeseen valittiin urheilijat karsintakilpailujen perusteella. Sijoitukset näissä kilpailuissa laskettiin WMA:n ikäkertoimella. Näin jokaiselle saatiin oman ikänsä mukainen tulos ja näiden perusteella viisi parasta urheilijaa kussakin heittolajissa pääsi edustamaan Suomea. Jos joku viiden parhaan joukkoon sijoittunut ei voinut osallistua, hänen tilalle otettiin seuraavaksi parhaiten sijoittunut urheilija. Suomalaisilla on vielä se periaate, että osallistuu vain yhteen lajiin. Näin koko Suomen joukkueen kooksi muodostui 25 naista ja 25 miestä. Suomen joukkueenjohtajana toimi itse oikeutetusti Seppo Rätty. Jokainen urheilija koki yhden elämänsä huippuhetkestä, kun sai pukea ylleen Suomen edustusasun ja olla osa maajoukkuetta! Maaottelu piti uusia myös vuonna 2020, mutta korona tuli ja muutti suunnitelmat, toivottavasti vain muutamaksi vuodeksi ja pääsemme 2020-luvulla taas maaotteluun. Se oli ja on sen arvoinen.

Mukana jo vuodesta 1992!

Moni liiton urheilijoista on mukana lähes koko elämänsä ajan. Toki muutama ”sapattivuosi” saattaa osua kohdalle erilaisten perheen, työn tai loukkaantumisen vuoksi. Näin urheilijan ura pelkästään liiton toiminnassa voi kestää jopa yli 70 vuotta, jos aloitat heti 30-vuotiaana ja saat elää yli sata vuotiaaksi! Tällä hetkelläkin liiton urheilijajäsenistä on kaksi yli sata vuotiasta.

Yksi kauan mukana ollut on vaasalainen **Jouko Nikula**. Ensimmäinen kilpailu hänellä veteraanisarjoissa, silloin M35, oli jo vuonna 1992. Ensi vuonna Jouko voi juhlia 30-vuotista urheilijataivalta pelkästään aikuisurheilijana, sillä tänään hän on ”vasta” 67 vuotias. Jouko on ollut koko aikuisikänsä urheilijana niin koti- kuin ulkomaillakin.

Joukon ura urheilijana alkoi jo vuonna 1963 Ruotsin Söderbärkenissa. Näin ollen kahden vuoden kuluttua Jouko voi juhlia 60-vuotista urheilijauraansa!!! Huikea saavutus ja uralle ei näy loppua, niin terveeltä mies huokuu ja keskittyy täysillä ensi kesän MM-kilpailuihin Tampereelle. Harjoittelee 4-5 kertaa viikossa ja on omiensa sanojen mukaan suhteellisen terve eläkeläinen. Onnen matkaan ja olkoon urheilijan ura vielä vuosikymmeniä pitkä!

Seuraavassa on vain lyhyesti se, mitä tähänastinen ura on pitänyt sisällään. Joukon päälajit ovat olleet pituus, kolmiloikka, pika-aidat ja ottelut. Ensimmäinen koululaiskilpailu, mikä on jäänyt muistiin, on vuodelta 1964, jolloin Jouko hyppäsi pituutta lähes viisi metriä. Paikallinen ruotsalaislehti oli hehkuttanut ”vilken underbar finne” (mikä ihmeellinen suomalainen). Ihmeellisenä voidaan pitää Joukon ”poikavuosien” suorituksia. Tässä on muutama tulosesimerkki: vuonna 1968 pituutta 6.28, vuonna 1969 minimaaottelussa pituutta 6.85. Seuraavan vuonna 1970 syntyi Suomi – Viro maaottelussa P16 sarjan SE 7.11. Tämän maaottelun takia Joukolle oli erittäin tunteikasta olla mukana Suomi – Viro heitto5maaottelussa 50 vuoden jälkeen ja palata samalle kentälle!

Poikien sarjoissa Jouko edusti Suomen niin Suomi – Ruotsi kuin Suomi – Italia maaotteluissa. Ainoa harmittava asia on se, kun Jouko hävisi sentillä pituushypyn karsinnan Pentti Raitaselle eikä päässyt miesten maaotteluun Ruotsia vastaan. No, nykyään tuokin muisto on vain muisto menneiltä vuosilta eikä harmita enää. Pituudessa Joukon paras tulos on juuri tämä sentillä hävitty tulos 754.

Vuodesta 1997 lähtien Jouko on osallistunut aikuisurheilun MM, EM ja PM kilpailuihin. Saavutuksena on tässä vaiheessa 6 MM ja 5 EM kultaa, muita värejä sen verran, että yhteensä MM ja EM mitaleita on 34! Pohjoismaisia mestaruuksia on ”aika monta”. Miksi sitten urheilu on pitänyt Joukon mukana muutamasta vaikeastakin vastoinkäymisestä huolimatta? ”Kun ammattini oli liikunnanopettaja, niin se varmaan osaltaan on vaikuttanut. Kilpailu tasapainotti työelämää ja kasvatti sitä paljon puhuttua sisua. Periksi ei anneta. Tietenkin sosiaalisuus ja matkustus eri maissa ovat luoneet oman merkittävän lisänsä. Ei tätä halua lopettaa ja keho kaipaa sopivaa räsytystä” tiivistää Jouko elämänohjeensa muillekin.

Näin taittui 2010-luku SAUL:n historiassa. Paljon se piti sisällään, paljon merkittävää jäi kertomatta. Useimmat meistä Ikiliikkujan lukijoista muistaa omalta kohdaltaan kymmenluvun tapahtumat ja niihin osallistumisen. Jyväskylän MM-hallit vuonna 2012 oli yksi merkittävä tapahtuma. Silloin Suomen joukkue osoitti toisen kerran olevansa maailman paras aikuisurheilumaa. Sen siivittämänä Suomi saa varmasti tulevinakin vuosikymmeninä MM ja EM kilpailuja. Olkoon mottona: vähintään kerran vuosikymmenessä, miksei kaksikin, arvokilpailua Suomeen! Kohti uusia haasteita 2020-luvullakin.

Vesa Lappalainen

Lopuksi vielä 2010-luvun palkitus nais- ja miesurheilijat. Kaikki palkitut löytyvät liiton [www-sivuilta](http://www.sivuilta).

Vuoden naisurheilija

2019	Eila Mikola, N80, heitot
2018	Hannele Kivistö, N75, kestävyysjuoksu
2017	Seija Sario, N75, korkeushyppy
2016	Inkeri Janhunen, N75, kestävyysjuoksu
2015	Paula Tukiainen, N40, kestävyysjuoksu
2014	Kirsti Siekkinen, N45, ottelut
2013	Kirsti Viitanen, N70, hypyt
2012	Kirsi Koro, N35, heitot
2011	Pirjo Karetie, N65, kävely
2010	Katrin Kreen, N40, juoksu

Vuoden miesurheilija

2019	Jouni Tenhu, M80, keihäänheitto
2018	Kauko Kuningas, M70, kestävyysjuoksu
2017	Pertti Ahomäki, M70, pituushyppy
2016	Osmo Villanen, M80, moniottelut
2015	Aatos Sainio, M90, hypyt
2014	Kauko Kuningas, M65, kestävyysjuoksu
2013	Esa Kiuru, M65, keihäs
2012	Timo Rajamäki, M55, ottelut
2011	Armas Rantala, M85, heitot
2010	Terho Välimäki, M80, juoksu